

अभय युवा कल्याण केंद्र संचलीत

शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय, धुळे ४२४ ००४

(नॅक प्रमाणित बी+)

सराव पाठ टाचण

विद्यार्थी शिक्षकाचे नाव - चौधरी दुर्षवा माणिक क्रमांक - २५२

शाळा - अभय युवा हायस्कूल धुळे. पाठ क्रमांक - १५

इयत्ता - ८ वी. तुकडी - व वेळ - ३० मि. दिनांक - १०/११/२०२२

विषय - भूगोल विषय घटक -

घटक - स्थानिक वेळ प्रमाण वेळ.

पाठाचा हेतू - विद्यार्थ्यांना भारताची स्थानिक वेळ व प्रमाण वेळ समजावून

सांगणे. त्यांना त्याची संपूर्ण माहिती देणे.

पूर्व ज्ञान - विद्यार्थ्यांना स्थानिक वेळ वळखीची माहिती आहे.

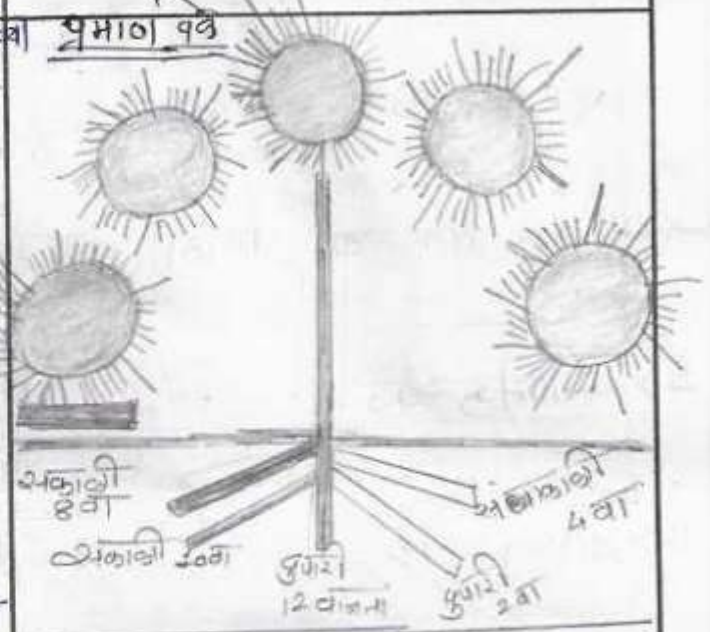
अध्यापनातील प्रमुख मुद्दे	उद्दिष्टे	स्पष्टीकरणे
१) स्थानिक वेळ	ज्ञान :-	१) विद्यार्थ्यां स्थानिक वेळ सांगता. २) विद्यार्थ्यां स्थानिक वेळेचा अर्थ सांगता.
२) प्रमाण वेळ	आकलन :-	३) विद्यार्थ्यां स्थानिक वेळेची माहिती सांगता. १) विद्यार्थ्यां स्थानिक व प्रमाण वेळ माहिती आठवता. २) विद्यार्थ्यां प्रमाण वेळ माहिती आठवता.
३) भारतीय प्रमाण वेळ	अवलोकन :-	३) विद्यार्थ्यां पृथ्वीचे परिवलन उल्लेखी आठवता. १) विद्यार्थ्यां परिवलनाची माहिती सांगता. २) विद्यार्थ्यां प्रमाण वेळेची माहिती सांगता
४) जागतिक वेळ	उशिल्ल	३) विद्यार्थ्यां स्थानिक वेळ माहिती सांगता १) विद्यार्थ्यां स्थानिक वेळेची माहिती सांगता. २) विद्यार्थ्यां प्रमाण वेळेची माहिती सांगता ३) विद्यार्थ्यां पृथ्वीचा परिवलनाची माहिती सांगता.

पाठ्य वस्तू (सारांश)	अध्यापन - अध्ययन अनुभूती पध्दती
प्रस्तावना=:. प्राचीन काळी कालमापन करव्यासाठी लोक विविध नैसर्गिक घटनांची तसेच साधनांची मदत होत असत. निरीक्षण व अनुभव यांच्या आधारे ते दिवसाचे पुढील प्रकारे विभाग करत असत. सूर्या-दशापासून सूर्यास्तापर्यंतचा कालवधी म्हणजे एक संपूर्ण दिवस होय.	वि.शि.प्रश्न कालमापन म्हणजे काय?
पूर्वी नैसर्गिक घटनांच्या संदर्भात तसेच घटिकापात्र वाळुचे धड्याळ इत्यादी साधन वापरून वेळ सांगितली जात असत.	विद्यार्थ्यां शिष्टीक कालमापनाची माहिती समजून सांगतात.
दिवस=:. विद्यार्थ्यां मित्राना आपण आज वेळानेक वेळ व प्रमाण वेळ घटक अभ्यासगार आहोत.	वि. श्रवण करतात.
	विद्यार्थ्यां शिष्टीक घटिकांचे स्वीकारण करतात.
	विद्यार्थ्यां श्रवण करतात.
विषय विवेचन=:. 1) वेधानिक वेळ=:. सूर्यास्थानंतर असतया सूर्य आकाशात वर सरकतो. तसतशी आपली सावली लहान होत जाते. सर्व साधारणपणे मध्याह्नाच्या वेळी सावलीची लांबी सर्वात कमी असते. एरवाच्या ठिकाणाच्या संदर्भात आकाशातील सूर्याच्या स्थानावरून ठरविण्यात आलेली वेळ म्हणजे त्या ठिकाणाची वेधानिक वेळ होय. पृथ्वी रतः भोवती पाश्चिमेकून परिकरे	वि. शि. वेधानिक वेळेच्या आकृतीवरून मुदल्याचे स्वीकारण देतात.
	वि. श्रवण करतात.

2) प्रमाण वेळ =: आगानिक व्यवहाराक्या दृष्टिने देशातील निरनिराळ्या देशातील प्रमाण वेळ सुसंगती असणे. आवश्यक असते. यासाठी जगाचे 24 कालाविवेकांमध्ये करव्यात आणि आहेत. या कालाविवेकांची स्वनामुळ रेखा वृत्तावरून म्हणजेच शुभ्य रेखावृत्तासंदर्भात केलेली आहे.

3) भारतीय प्रमाण वेळ =: भारताची प्रमाण वेळ मिर्झापूर शहरावरून (अकाशीवाद उत्तर प्रदेश आगाच्या 82° 30' पूर्व या रेखावृत्तावरील वेळेनुसार ठरवली जाते. हे रेखावृत्त भारताच्या रेखावृत्तीय विस्ताराच्या संदर्भात देशाच्या मध्यभागी आहे. या रेखावृत्तावर सूर्य मध्यान्ह स्थितीत आला म्हणजे भारतातील सर्व ठिकाणी दुपारचे 12 वाजणे असे मानले जाते.

(प्रमाण वेळ)

वि.शि. प्रश्न =: रेखावृत्ता प्रदेशाची प्रमाण वेळ कशी निश्चित केली जाते. विद्यार्थी उत्तर देतात.

मुख्यमापन =: एका वाक्यात उत्तरे देवा?

संकलन =:

- 1) स्थानिक वेळ म्हणजे काय?
- 2) प्रमाण वेळ म्हणजे काय?
- 3) सूर्य मध्यान्ह स्थितीत आला म्हणजे दुपारचे किती वाजणे असतात?
- 4) मिर्झापूर शहराची ठिकाण रेखा वृत्तावरून ठरवली जाते?

उपयोजन =: जीव्या सुखवा?

कार्य =: स्थानिक वेळ व प्रमाण वेळ

दि =: 8 वी
स्थळ =: मुंबई
विषय =: अंग्रेजी

स्थानिक वेळ व प्रमाण वेळ मुद्दे पु. प्र.

1) स्थानिक वेळ

3) भारतीय प्रमाण वेळ

2) प्रमाण वेळ

4)

निरीक्षण

1) शिक्षक
(विषय ज्ञान शैली आत्मविश्वास वगैरे)

योग्य

2) विद्यार्थी (कृती शिलता प्रतिसाद)

ठिक

3) अध्यापन पध्दती - पाठाच्या पायऱ्या
प्रश्न, फलक लेखन, शै. साहित्याचा
वापर इ.

योग्य

एकूण अभिप्राय -

एकदशित पाठ योग्य आला

Bonale
Principal
College of Education

Pr
मुख्य निरीक्षक अर्धी न नारीय

शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय, धुळे ४२४ ००४

(नॅक प्रमाणित बी+)

सराव पाठ टाचण

विद्यार्थी शिक्षकाचे नाव - Karandikar Nayanara Kajnas क्रमांक - 247
शाळा - Rajiv Gandhi Madhyamik Vidyalay Dhule पाठ क्रमांक - 4
इयत्ता - ६th तुकडी - - वेळ - 35 mins दिनांक - 06/01/22
विषय - English विषय घटक - Prose
उपघटक - The Peacock and Crane
पाठाचा हेतू - To enable the students to read aloud Prose lessons with correct pronunciation stress intonation & Pa
पूर्व ज्ञान - -

अध्यापनातील प्रमुख मुद्दे	उद्दिष्टे	स्पष्टीकरणे
<p>There was one a very conceited Peacock</p> <p>That's the crane answered ----</p> <p>While you live down here just like any other Cock</p> 	<p><u>Listening</u> :-</p> <p><u>Speaking</u> :-</p> <p><u>Reading</u> :-</p> <p><u>Writing</u> :-</p>	<p>① To enable the students to learn how to speak words and sentences correctly</p> <p>② Students will be able to recall the teaching of the story Peacock and Crane.</p> <p>③ To enable the students to comprehend the thought & idea</p> <p>① To enable the students to express the ideas contained in the passage orally.</p> <p>② To enable the students speak English correctly.</p> <p>③ Pupils will be able to use right vocabulary.</p> <p>① To develop mental ability the students.</p> <p>② To develop the interest of the students in English.</p> <p>③ Students will be able to get centre idea or theme of the lesson.</p> <p>① To enable them to write correctly</p> <p>② They can develop their writing skills</p> <p>③ Students will be able to create the relevant ideas for this lesson.</p>
अध्यापन साहित्य -	<u>A picture of Peacock and crane</u>	

पाठ्य वस्तु (सारांश)	अध्यापन - अध्ययन अनुभूती पध्दती
<u>Introduction</u> :-	Step I - Phase I
<u>Previous Knowledge</u> :-	Good morning all.
<p>The Peacock is our national animal. A Peacock has a long, shine, dark, blue neck and a Crown on its head. It Has beautiful multicoloured features.</p>	Teacher ask some question about Previous knowledge.
<p>Cranes are tall birds with long necks, legs and usually long bills They resemble herons and egrets in body shape but tend to have havien bodies.</p>	<u>T</u> :- Which is our National birds
<u>Statement of aim</u> :-	<u>S</u> :- Gives answer.
<p>we are going to learn</p>	Teachers make introductions related to fore knowledge.
<p>The Peacock and the Crane.</p>	<u>G</u> :- students will listen carefully.
<p>- The Pupil teacher will write on the blackboard.</p>	<u>T</u> :- Have You ever Seen a Crane?
<p>Phase I:- Pupil teacher will read the passage aloud with correct stress on pronunciation & intonation.</p>	<u>S</u> :- Students give respond.
<p>Phase II:- Chorus reading by the students after teacher</p>	<p>Phase II:- Student today</p>
<p>Phase III:- New words</p>	<p>The Peacock and the Crane.</p>
<p>The Pupil teacher will</p>	<p>- The Pupil teacher will write on the blackboard.</p>
<p>There was once a very Concieted Peacock who had a gorgous tail like no oth-er bird. So when he met Crane one day, The Peacock</p>	<p>Phase I:- Pupil teacher will read the passage aloud with correct stress on pronunciation & intonation.</p>
<p>Scoffed at the Crane's colourless and dull feathers</p>	<p><u>S</u>:- Students will listen carefully.</p>
<p>----- "That's true," the Crane answered, " but I can fly high above, among</p>	<p>Phase II:- Chorus reading by the students after teacher</p>
<p>-----</p>	<p>Phase III:- New words</p>
<p>-----</p>	<p>The Pupil teacher will</p>

New words :-

- Conceited
- Gorgeous
- Scoffed at.

Central Idea :- The

Peacock spread its shiny feathers in all colours of the rainbow for crane to see and admire. He also compared it to the crane's pale feathers. It is better to be useful than to be beautiful. never be so proud of yourself. one should be humble always.

* Comprehension questions :-

- ① Do you like this story?
- ② Imagine you are the crane what actions and words of the peacock would you like not?
- ③ What was the peacock bragging about?

* Application :- Fill in the blanks :-

- ① There was once a very conceited -----
[peacock / crane]
- ② The crane's ----- and dull feathers.
[Colourful / colourless]
- ③ Fine feathers don't make fine -----
[birds / animals]

* New words :-

- Conceited
- Gorgeous
- Tail
- Scoffed at
- feathers

* Find five adjectives
that end with (a) -
'ful' and (b) - 'less'.

- ① ----
② ----
③ ----
④ ---- ⑤ ----

निरीक्षण

- १) शिक्षक
(विषय ज्ञान शैली आत्मविश्वास वगैरे)

↓
चांगला

- २) विद्यार्थी (कृती शिलता प्रतिसाद)

↓
शोभ्य

- ३) अध्यापन पध्दती - पाठाच्या पायऱ्या
प्रश्न, फलक लेखन, शे. साहित्याचा
वापर इ.

↓
शोभ्य

एकूण अभिप्राय -

पाठ
चांगला
धोष्या

अभय युवा कल्याण केंद्र संचलीत

शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय, धुळे ४२४ ००४

(नॅक प्रमाणित बी+)

सराव पाठ टाचण

विद्यार्थी शिक्षकाचे नाव - करंदीकर नयनतारा कैलास क्रमांक - 247
शाळा - राजीव गांधी माध्य. विद्यालय धुळे पाठ क्रमांक - 2
इयत्ता - ४ वी तुकडी - वेळ - दिनांक - 01/01/22
विषय - इतिहास विषय घटक -
उपघटक - इतिहासाची साधने
पाठाचा हेतू - विद्यार्थ्यांना इतिहासाच्या साधनांपिषयी अधिक माहिती करून देणे.
पूर्व ज्ञान - विद्यार्थ्यांना विविध साधनांची नावे माहित आहेत.

अध्यापनातील प्रमुख मुद्दे	उद्दिष्टे	स्पष्टीकरणे
<u>भौतिक साधने</u> :- <u>इमारती व वस्तू</u> पुतळे आणि स्मारके वस्तुसंग्रहालये आणि इतिहास, पुतळे आणि स्मारके इ.	<u>ज्ञान</u>	① विद्यार्थी इतिहासाच्या साधनां- पिषयी माहिती सांगतो. ② विद्यार्थी विविध साधनांची नावे सांगतो. ③ विद्यार्थी समाजसुधारकांच्या स्मारकांपिषयी माहिती सांगतो.
<u>लिखित साधने</u> :- <u>वृत्तपत्रे व नियत -</u> <u>कालिके नकाशे व</u> <u>आराखडे इ.</u>	<u>अफळन</u>	① वि. वृत्तपत्रांचे कार्य स्पष्ट करतो. ② वि. वस्तुसंग्रहालयांची तुळना करतो. ③ वि. नकाशे व आराखडे यापिषयी माहिती स्पष्ट करतो.
<u>मौखिक साधने</u> :- <u>स्फुर्तिगते, पोवाडे</u> <u>हूक, भाव्य आणि</u> <u>हूक भाव्य साधने</u> <u>छायाचित्र, ध्वनिमुद्रिते</u> <u>चित्रपट इ.</u>	<u>उपयोजन</u>	① वि. मौखिक साधनांपिषयी माहिती संकुचित करतो. ② वि. विचारलेल्या प्रश्नांची उत्तरे देतो. ③ वि. मौखिक साधनांचे महत्त्व सांगतो.
<u>आधुनिक साधने</u> :- <u>प्राचीन आणि</u> <u>मध्ययुगीन काळाच्या</u> <u>तुळनेत आधुनिक</u> <u>भारताचा इतिहास</u> <u>(चित्रपट).</u>	<u>कौशल्य</u>	① वि. मौखिक साधनांचे तत्के तयार करतो. ② वि. इतिहासाची साधने यापिषयी माहिती स्पष्ट करतो. ③ वि. इतिहासाच्या साधनांची

प्रस्तावना :- प्राचीन आणि मध्य-युगीन भारताच्या इतिहासाच्या साधनांचा अभ्यास आपण मागील वर्षी केलेला आहे. यावर्षी आपण आधुनिक भारताच्या इतिहासाच्या साधनांचा अभ्यास करणार आहोत. इतिहासाच्या साधनांमध्ये भौतिक, लिखित, आणि मौखिक साधनांचा समावेश होतो. त्याचप्रमाणे आधुनिक तंत्रज्ञानावर आधारित दृक, श्राव्य आणि दृक-श्राव्य अशा साधनांचाही समावेश होतो. या सर्व साधनांचे महत्त्व आज आपण अभ्यासणार आहोत.

वि. शि. पूर्वज्ञानावर आधारित प्रस्तावना करतात.

- वि. लक्षपूर्वक ऐकतात.

हेतुकथन :- तर आज आपण अभ्यासणार आहोत.

इतिहासाची साधने हा पाठ

विषयविवेचन :- भौतिक साधने :-

वि. शि. पाठाने शिर्षक फलकावर लिहितात.

इतिहासाच्या भौतिक साधनांमध्ये विविध वस्तू, वास्तू, नाणी, पुतळे आणि पदके इ. साधनांचा समावेश होतो.

- वि. निरीक्षण करतात.

① इमारती व वास्तू :- काही वास्तू या राष्ट्रीय स्मारके म्हणून घोषित केलेल्या आहेत, तर काही इमारतींमध्ये संग्रहालये उभारण्यात आली.

वि. शि. भौतिक साधनांविषयी स्पष्टीकरण देतात.

वि. लक्षपूर्वक ऐकतात.

उदा :- अंदिमान येथील सेल्युलर जेल

② पुतळे आणि स्मारके :-

शिक्षक प्रश्न विचारतात.

स्वतंत्र्यपूर्व व स्वतंत्र्योत्तर काळात अनेक व्यक्तींची स्मारके पुतळ्यांच्या रूपात उभारली गेली. हे पुतळे देखील आधुनिक भारताच्या इतिहासाच्या अभ्यासाच्या दृष्टीने महत्त्वाचे आहे.

वि. शि. - तुम्हीला माहित असलेल्या स्मारकांची नावे सांगा?

- विद्यार्थी उत्तरे देतात.

संबंधित घटना, घटना काळ त्या घटनेशी निगडित व्यक्ती इ. माहिती देतात. उदा - विविध ठिकाणांची हुतात्मा स्मारके.

② लिखित साधने - पत्रव्यवहार परदेशी व्यक्ती वृत्त चलि - ज्या नोंदी पत्रे

लिखित साधने

नियत - कॅव्हरी आत्म पुस्तके
कालिके रेकॉर्ड्स चरित्रे

③ मौखिक साधने - लोकगीते, पोवाडे, लोककथा, प्रसंगवर्णने, मुलाखती, मेळे, जलसे, फलापथके ओव्या स्फुर्तीगिते इ. साधनांचा मौखिक साधन समावेश होतो.

* संकलन -

* उपयोजन - रिक्वाम्या जाण मरा.

① वर्धा येथील सेवाग्राम आश्रमास इतिहासाविषयी माहिती मिळते.

② पुण्यातील - या गांधी स्मारक संग्रहालयात गांधीजींच्या इतिहासाविषयी माहिती मिळते.

③ विसाव्या शतकातील आधुनिक

वि. शि. तत्काद्वारे लिखित साधनांची माहिती सांगून उदाहरणे देतात.

विद्यार्थी तक्त्याने निरीक्षण करतात.

वि. शि. मौखिक साधनांविषयी सविस्तर माहिती स्पष्ट करतात.

- विद्यार्थी श्रवण करतात.

थोडक्यात उत्तरे द्या.

① इतिहासाच्या साधनांमधील कोणते साधन आधुनिक तंत्रज्ञानावर आधारित आहे ?

② प्रभाकर हे साप्ताहिक कोणी लिहिले.

③ इतिहासाची शाब्द स्वरूपाची साधने कोणती.

मेट दिल्यावर - - - - - ज्या

पर्याय :- (लो. लिळक, म. गांधी)

रक संग्रहालयात गांधीजींच्या

पर्याय :- (आगाखान पॅलेस / राँयल

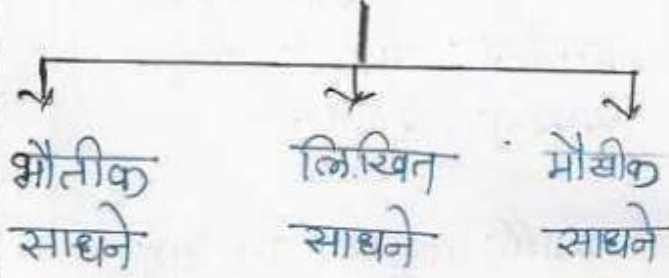
तंत्रज्ञानाचा एक आगळा आविष्कार

घटक १- इतिहासाची साधने.

इयत्ता १- ४ वा
विषय १- इतिहास
दिनांक १- ०१/०१/२०२०

इतिहासाची साधने

मौखिक साधने

- लोकगिते
- पोवाडे
- लोककथा
- स्फुर्तिगिते
- प्रसंगवर्णने
- मुलाखती
- मेळे.

निरीक्षण

- १) शिक्षक
(विषय ज्ञान शैली आत्मविश्वास वगैरे)

↓
यांगला

- २) विद्यार्थी (कृती शिलता प्रतिसाद)

↓
यांगला

- ३) अध्यापन पध्दती - पाठाच्या पायऱ्या
प्रश्न, फलक लेखन, शै. साहित्याचा
वापर इ.

↓
यांगली

✦ सूचना ✦

* शै. साहित्य वापरणे

एकूण अभिप्राय -

पाठ
यांगला

शाला

Principal

V.K.K.'s College of Education
DHULE

पाठ निरीक्षक सही व तारीख

शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय, धुळे ४२४ ००४

(नॅक प्रमाणित बी+)

सराव पाठ टाचण

विद्यार्थी शिक्षकाचे नाव - चौधरी हर्षदा माळीक क्रमांक - 252.
शाळा - अमृत युवा क्लबात डेअर डुळे. पाठ क्रमांक - 5
इयत्ता - ८ वी तुकडी - अ वेळ - ३० मि. दिनांक - 31/12/2021.
विषय - मराठी विषय घटक - अभंगा.

उपघटक - शंत सावता माळी.
पाठाचा हेतू - विद्यार्थ्यांचा मनात संतानाविषयीच्या विचार समजुता
सांगणे. आगळे संताविषयी आवड - निर्माण करणे.
पूर्वज्ञान - विद्यार्थ्यांना संतांचे नावे माहिती आहे.

अध्यापनातील प्रमुख मुद्दे	उद्दिष्टे	स्पष्टीकरणे
सांगणे ते आम्हा नाही ही कोलासी	<u>ज्ञान</u> =:	1) विद्यार्थ्यां शंताची नावे सांगणे 2) विद्यार्थ्यां संताचा परिचय सांगणे 3) विद्यार्थ्यां संताची माहिती सांगणे.
	<u>आकलन</u> =:	1) विद्यार्थ्यां शंताची माहिती आठवता. 2) विद्यार्थ्यां शंत सावता माळीचा परिचय आठवता. 3) विद्यार्थ्यां संताची मधील संताचा परिचय आठवता.
पूर्व अकल आम्हां ते	<u>उपचोपन</u> =:	1) विद्यार्थ्यां अभंगाची माहिती सांगणे 2) विद्यार्थ्यां संतांची परिचय सांगणे 3) विद्यार्थ्यां अभंगातील संताची माहिती सांगणे.
	<u>कौशल्य</u>	1) विद्यार्थ्यां अभंगाचे स्पष्टीकरण लिहिणे. 2) विद्यार्थ्यां अभंगाचा अर्थ लिहिणे. 3) विद्यार्थ्यां प्रश्नाचे उत्तर लिहिणे. 4) विद्यार्थ्यां वाक्य शुद्ध लिहिणे
सावता म्हणजे कृपा		

अध्यापन साहित्य - संतांचे फोटो, अभंगाचा चार्ट,

मूल्यमापन पध्दती - प्रश्नोत्तर

पाठ्य वस्तू (सारांश)	अध्यापन - अध्ययन अनुभूती पध्दती
<p>प्रस्तावना = ० वि. शि. सेंट सावता सावता माळी हे एक मराठी संतकवी होते. अरण हे सावतोबांचे गाव होय. देवू माळी हे सावता महाराजांचे आजोबा म्हणजे वडिलांचे वडील होते. ते पंढरीचे वारकरी होते. त्यांना दोन मुले होती. पुरसोबा आणि डांबरीबा पुरसोबा हे धार्मिक वळणाचे होते. शेतीचा व्यवसाय सांभाळून ते भजन पुजन करीत असत. पंढरीची वारी करीत असत (जन्म इ.स. ११५० समधी इ.स. ११९५) हे एक मराठी संतकवी होते.</p>	<p>माळी शैलाचा परिचय करून देतात. वि.शि. सेंट सावता माळीचा परिचय करून देतात. विद्यार्थी श्रवण करतात.</p>
<p>हेतुउद्येन = ० विद्यार्थी मित्राने हेची अभंगाविषयी माहिती अभ्यासतार आणित.</p>	<p>आपण आज सेंट सावता माळी विद्यार्थी शिक्षक अभंग घाऊन दाखवतात. विद्यार्थी श्रवण करतात.</p>
<p>हेतुप्रश्न = ० सेंट सावता माळी याचा अभंगाचा समकालीन आवार्थ सांगा. ?</p>	<p>याचा अभंगाचा समकालीन वि.शि. उत्तर सांगतात. वि.शि. अभंगाचा अर्थ सोडतात. वि.शि. अभंगाचे वाचन करतात.</p>
<p>विषय विवेचन = ० सेंट सावता महाराज म्हणतात. हे "परमेश्वर" आम्हाला आणजेवळ काही मागणे मागणे नाही. आम्हाला नेहमी संतांची आखला शाहवी हचि श्वरी.</p>	<p>वि.शि. स्पष्टीकरण करतात. विद्यार्थी श्रवण करतात.</p>

म्हणुन आम्हाला संतांचा सल्लाग
संत लक्षावा, त्यासाठी परमे-
श्वरा, कृपा करुन आम्हुंला
संतांची भेट घडव, कारण संत
हेच आमच्यासाठी देव आहेत
आहेत.

मागेणं ते आम्हा नाही.
हो कोणासी आठवावे संतासी
हेचिं श्वरे ॥१॥ अर्थ= संत
सावता माळी परमेश्वरा केडे
विजविनी करता म्हणता. हे
परमेश्वरा आम्हाला कोणाकेडेच
कोणच मागे मागायचे नाही.
जेहमी आम्हाला संतांची सतत
आम्हाला भेट व्हावी. आणि आमी
जेहमी तेच सल्लास राडुव आमी
त्याचा आशीर्वाद शिंदेच असावा.
मुख्यमापन = (थोडक्यात उत्तरे द्या?)
प्र.१)

उपयोजन =:

प्र.२) एका वाक्यात उत्तरे लिहा?

वि. शि. वाक्यप्रचाराचा अर्थ
सांगतात.
प्रश्न =: तुम्हाला माहित असलेले
संत सावता माळी महाराजांचा
अभिर्ग सांगा?

विद्यार्थी उत्तर सांगतात.
प्रश्न =: संत सावता माळी
महाराजाविषयी माहित
सांगा?

विद्यार्थी उत्तर सांगतात.

१) संत सावता महाराज संतांचा
सल्लास लक्षाव्याची मागणी का
करतात स्पष्ट करा?

२) संत सावता महाराजांना कोणाची
संगत व्हावी आहे?
३) मागेणं ते आम्हा नाही हो. कोणासी
ह्या ओळीचा अर्थ स्पष्ट करा?

१) संत सावता महाराज कोणत्या
देवाची भक्ती करतात?

२) = ॥ = कोणते सुप्रसिद्ध संत होते?

३) = ॥ = महाराजांचे जन्मतारिख कोय
आहे?

४) संत सावता माळी महाराजांचे जन्म
जय?

उपहारक = ०

संतवाणी

हेतुप्रश्न = ० मंगल सावता माळी दुय्याचा अमंगलाचा अर्थ समेक शब्दान
आवार्थी सांगा?

नवीन शब्द	व्याख्यान शब्दार्थ
1) दाविती	1) बोरव
2) कृपा	2) यत्न
3) सावता	3) आणा
4) नारायणा.	

निरीक्षण

- १) शिक्षक
(विषय ज्ञान शैली आत्मविश्वास वगैरे)

चांगला

- २) विद्यार्थी (कृती शिलता प्रतिसाद)

योग्य

- ३) अध्यापन पध्दती - पाठाच्या पायऱ्या
प्रश्न, फलक लेखन, शै. साहित्याचा
वापर इ.

चांगला

एकूण अभिप्राय -

पाठ चांगला झाला.
अभिनंदन

Principal
Principal
Yashwantrao Chavan Pratishthan
Mumbai

पाठ निरीक्षक सही व तारीख

* सूचना *

विद्यार्थ्यांना सूचना द्याव्याने

सूक्ष्म पाठ टाचण

विद्यार्थी शिक्षकाचे नाव - चौधरी हर्षदा माणिक वेळ: ५ मिनिट

इयत्ता - ५ वी विषय - मराठी दिनांक - १७/८/२०२१

सूक्ष्म पाठ कौशल्य - फलक लेखन पाठ क्र. ३

अध्यापन साहित्य - फळा, रवडु इतर अध्यापन Teach

घटक =: गद्य उपघटक =: सावरपाडा एक्सप्रेस: कविता रञ्जन.

अध्यापन अध्ययन अनुभूती (शिक्षक विद्यार्थी कृती)

कौशल्य

आपल्याला माहित आहे: विद्यार्थी मित्राने रवेच्याशावातील रस्ते हे मातीचा धुरळा उडवणारे असतात. आणी शावात पाण्याची फार काळजी असते आणी परिस्थितीत कुरकुर न करता हाच न मानता जीवन जगणे म्हणजे एक दिव्य आहे.

तर आपण सावरपाडा एक्सप्रेस कविता रञ्जन जीवना विषयी पाठ अभ्यासणार आहोत. तर आपण काही वाक्यात उपयोग पाडु.

१) दिलासा मिळणे =: आला आपल्या भारत देश हा ओरना मुकल होणार. म्हणजे काय दिलासा मिळणे.

२) वगवण शहून करणे =: आदिवारी भागातील लोक, पाण्याची फार मोठ्या प्रमाणात वगवण शहून करतात.

३) नात्यातील वीण गाहीरी असणे =: रामायणात लक्ष्मण, राम, सीता ह्यांचा नात्यातील प्रेमभाव घट्ट असणे. अशा प्रकारे आपण आदिवारी भागातील

आंतिम विधान

अध्यापन अध्ययन अनुभूती (शिक्षक विद्यार्थी कृती)

कौशल्य

आपल्याला माहित आहे. विद्यार्थी मित्रांना
शेव्हागावातील रस्ते हे मातीचा धुरळा
उडवणारे असतात. आणि गावात पाण्याची
फार काळजी असते. आणि परिस्थितीत फुरफुर
न करता हार न मानता जीवन जगणे म्हणजे
एक दिव्य आहे.

तर आपण सावरपाडा एक्सप्रेस कविता
शकून जीवना विषयी पाठ अभ्यासणार आहोत
तर आपण काही पाण्यात उपयोग पाहू.

१) दिल्ली मिलणे = आता आपला भारत देश
डोरना मुक्त होणार असा जनतेला दिल्ली
दिला.

२) वणवण सहन करणे = आदिवासी भागातील
लोकांना पाण्याची फार मोठ्या प्रमाणात वणवण
सहन करावी लागते.

३) नात्यातील वीण वाहिरी असणे = शमायणात
लक्ष्मण, सिता राम ह्यांचा नात्यातील
सदैव धड शहिली.

अशा प्रकारे आपण आदिवासी
गावातील जीवावर अभ्यासणार आहोत.

सूक्ष्म पाठ टाचण

विद्यार्थी शिक्षकाचे नाव करंजीकर नयनतारा कैलास वेळ: ५ मि.

इयत्ता - ४th विषय - इंग्रजी दिनांक - 16/08/21

सूक्ष्म पाठ कौशल्य - प्रश्नकौशल्य पाठ क्र. 2

अध्यापन साहित्य - - अध्यापन Teach

अध्यापन अध्ययन अनुभूती (शिक्षक विद्यार्थी कृती)

कौशल्य

Teacher :- In the previous chapter we learned about three visions for India.

So, Today we are going to discuss questions and answers of 'Three visions for India.

- (Try to give the answer in one sentence). - (Instructions).

Q.1) :- who composed I have three visions for India?

Q.2) Which is the birthplace of Abdul Kalam?

Q.3) What is the nick name of Dr. Kalam?

Q.4) What is the full name of Dr. Kalam?

Q.5) What is Dr. APJ's Dream for India?

Q.6) Where did Dr. Kalam give this speech?

Q.7) What is the first vision of Dr. Kalam?

Q.8) What is the Second vision of Dr. Kalam?

Q.9) What is the first citizen of India?

Q.10) What is the third vision of Dr. Kalam?

Q.11) Which award is received by Abdul Kalam?

Student's :- The students will respond.

Teacher :- Thus, Today we studied the answers to the questions on this three

visions for India! lesson

Consistent with the content.

Lower level questions

Higher level questions

Appropriate Speed and Pause

Grammatical Correctness

Opportunity to think after

the question

अध्यापन अध्ययन अनुभूती (शिक्षक विद्यार्थी कृती)

कौशल्य

Teacher :- In the previous chapter we learned about three visions for India.

So, Today we are going to discuss questions and answers of Three Visions for India. (Instructions - Try to give the answers in one sentence.)

Q.1) Who composed I have three visions for India?

Q.2) Which is the birthplace of Abdul Kalam?

Q.3) What is the nick name of Dr. Kalam?

Q.4) What is the full name of Dr. Kalam?

Q.5) What is Dr. APJ's dream for India?

Q.6) Where did Dr. Kalam give this speech?

Q.7) What is the first vision of Dr. Kalam?

Q.8) What is the second vision of Dr. Kalam?

Q.9) What is the third vision of Dr. Kalam?

Q.10) Who is the first citizen of India?

Q.11) Which award is received by Abdul Kalam?

Students :- The students will respond.

Teacher :- Thus, Today we studied the answers to the questions on this three visions for India lesson.

Consistent with the content.

Lower Level

questions.

Higher level

questions.

Appropriate Speed and Pause

Grammatical Correctness.

Appportunity to think after the questions

सूक्ष्म पाठ टाचण

विद्यार्थी शिक्षकाचे नाव करंजीकर नयनतारा कैलास वेळ: ५ मि:

इयत्ता - १० वी विषय - इतिहास दिनांक - १८/०८/२१

सूक्ष्म पाठ कौशल्य - प्रस्तावना पाठ क्र. ५

अध्यापन साहित्य - - अध्यापन Teach

अध्यापन अध्ययन अनुभूती (शिक्षक विद्यार्थी कृती) **कौशल्य**

शिः मुलांनी शिवाजी महाराजांचा काळ कोणता?
विः उत्तर देतात. **पूर्वज्ञान**

शिः मध्ययुगीन कालखंडात शिवाजी महाराजांचा संघर्ष कोणत्या सत्तेशी आला?
विः विद्यार्थी प्रतिसाद देतात.

शिः मुघल काळात विहारमध्ये दुष्काळ पडल्यावर कशाप्रकारे संदेशवहनाची प्रक्रिया होत असे हे उदाहरणाद्वारे स्पष्ट करतात. त्याचप्रमाणे दैवडी पिलवत असत. त्याचे स्पष्टीकरण करतात.
विः लक्षपूर्वक ऐकतात. **अवधानाने केंद्रीकरण**

शिः पक्षांच्या माध्यमाने पत्रव्यवहार कशाप्रकारे केले जात ते कबुतर या पक्षांच्या उदाहरणाद्वारे सांगतात. त्याचप्रमाणे मध्ययुगीन कालखंडात पत्रांची ने-आण सांडणीस्वार व जासूद करायचे.
जिज्ञासा अभिरुची

२) त्या शतकात मानवाने संदेशवहनाच्या जळण-घडणीत जो आमुलाग्र बदल घडवून आणला त्यामुळे आज आपण लष्बारी माहिती एखाद्या माध्यमाच्या साहाय्याने दुरवर सहजरित्या पोहचवू शकतो.
विद्यार्थी मित्रांनी संदेशवहनातील आधुनिक

काळातील प्रसारमाध्यमे कोणती?
विद्यार्थी : विद्यार्थी उत्तर देतात. **प्रेरणा**

तर आज आपण या प्रसारमाध्यमांची निर्मिती कशी झाली. त्यांचा इतिहास काय आहे. तसेच सर्वसामान्यांना प्रसार माध्यमांचा उपयोग कशासाठी होतो हे हेतुकथन

सूक्ष्म पाठ टाचण

विद्यार्थी शिक्षकाचे नाव करंदीकर नयनतारा कुलास वेळ: 5 मि

इयत्ता - 6th विषय - इंग्रजी दिनांक - 25/08/21

सूक्ष्म पाठ कौशल्य - प्रस्तावना - Introduction पाठ क्र. 1

अध्यापन साहित्य - A picture of Poets. अध्यापन Teach

अध्यापन अध्ययन अनुभूती (शिक्षक विद्यार्थी कृती)

कौशल्य

Teacher :- Do you know who is Phoebe Cary?

Student's :- Give respond. (Yes / No)

Teacher :- So, let me tell you a brief information of our poetess phoebe Cary. The Pupil teacher introduces the poet through Pictures.

Students :- Students observe the picture.

Teacher :- The teacher gives a brief introduction of Carrie's life. - [Phoebe Cary was an American poet ---- Religion and death appear to be reoccurring themes in Phoebe's life.

Student's :- Student's listen carefully.

Teacher :- The Pupil-Teacher gives some example arousing the previous knowledge

e.g :- If you are studying very hard for your upcoming exam, but unfortunately you get low marks or even you get failed

So, what you will do here?

Student's :- Students give respond.

Today we are going to learn one of the motivational poem that is "Don't" by phoebe Cary.

Motivate

Concentration of attention.

Arousing Curiosity.

Previous Knowledge.

Arousing Interest.

Statement of aim.

विषय - इंग्रजी - English दिनांक - 25/08/21

सूक्ष्म पाठ कौशल्य - Introduction skill. पाठ क्र. 1

अध्यापन साहित्य - A Picture of Poets - phoebe cary. पुनरध्यापन Reteach

अध्यापन अध्ययन अनुभूती (शिक्षक विद्यार्थी कृती)

कौशल्य

Teacher :- Do you know who is phoebe cary ?

Students :- Give respond (Yes/No).

Teacher :- So, let me tell you a brief information of our poetess phoebe cary. The Pupil - Teacher introduces the poet through Pictures.

Students :- Students observe the picture.

Teacher :- The teacher gives a brief introduction to carries life. - (phoebe cary was an american poet. ----- Religion and death appear to be reoccurring themes in phoebe's life.

Students :- Students listen carefully.

Teacher :- The Pupil - teacher gives some example arousing the previous knowledge.

ex :- If you are studying very hard for your upcoming exam, but unfortunately you get low marks or even you get failed.

So, what you will do here?

Students :- Student's give respond.

Today we are going to learn one of the motivational Poem. That is "Don't Give up" written by phoebe cary.

Unit Name :- Don't Give up

Motivate

Concentration of attention

Arousing Curiosity

Previous knowledge

Arousing interest

Statement of aim

Black board writing.

स्वाध्यायवही

TEST & TUTORIAL NOTE - BOOK

NAME ..... वरुण गोविंद खन्ना

CLASS - F.Y.J.C./S.Y.J.C. ARTS / COMMERCE / SCIENCE

SUBJECT ..... EPC - 3

ROLL NO 148

Tutorial No.	Marks Obtained	Marks out of
1		
2		
3		
4		
5		
6		
Total Marks		

GRAND TOTAL

Tutorial No.	Marks Obtained	Marks out of
1		
2		
3		
4		
5		
6		
Total Marks		

हर्षल खन्ना

मेन रोड, झंडा चौक,
अवकलकुवा
फोन नं. : 252457
मो. 94239 43817

हम आपको दे सकते हैं विश्वास ।

1) अ) पालकत्व शिक्षणाचा अर्थ

- पालकत्व म्हणजे जागतिक बँकेच्या parenting Education in Indonesia या अभ्यासात म्हटले आहे की पालन म्हणजे काळजीवरील जो बालकाला प्राथमिक गरजा उपलब्ध करून देतो. तो अचूक पालक दत्तक पालन मान्यता किंवा वृद्धवासील अर्थ व्यक्ती वा मित्र असू शकतो. ही प्रौढ माणसं बालकाचे संरक्षण आणि पोषण करतात ज्यामुळे बालक त्याच्या जीवनात चांगले काही करू शकतो आणि जीवनात यशस्वी होऊ शकतो. पार 2002 च्या मेल पालक ही लिंगभाव तटस्थ दृष्टिकोनातून असा आहे पण त्यात पितृपेक्षा आता ही वेगळी असले अशी मानल्या आहे.

जगाभरात पालकत्वाची तीन मुख्य दृष्टी मानली जातात.

1) बालकाचे आरोग्य व सुरक्षा याची खात्री

2) उत्पादक प्रौढ म्हणून बालकाला जीवनासाठी तयार करणे

3) सांस्कृतिक मुल्यांचे संक्रमण

पालकत्व शिक्षणाचा अर्थ

जाणव्या अर्थी सुरवातीला पालक व पालकत्व या संकल्पना समकूल येणे आवश्यक आहे.

पालक या शब्दात कायदेशीर पालक किंवा बालक ज्या व्यक्तीसोबत रेलत आहेत

Day
Mon
Tue
Wed
Thu
Fr
Sa

इहे

आजी-आजोबा किंवा साव
पालक इशा व्यक्ती किंवा बाल
कल्याणासाठी कायदेशीरपणे जेव्हा
असलेली व्यक्ती याचा समावेश
होतो.

मुलांचे अगर मुलींचे आ
वडील व तत्सम व्यक्ती यांचे
मुल्याच्या पोषणाची व देखरेखीची
जबाबदारी टाकलेली असते. अशा
व्यक्ती पालक या अदृशत येत
बालकांचे पालनपोषण करून व
आवी आशुच्याला लोड देण्यात
शिक्षण देण्याची व्यवस्था करणे
त्यांच्यावर अकस्मात करणे हे
पालकांचे कर्तव्य आहे. त्यांना अ
मसलत त्या मुलांचे पालकांचे
जबाबदारी व्यामाल्याच्या आदेशाने
छादना व्यक्तीवर अथवा अ
सोपवित्त येते.

पालक म्हणजे अशी व
आजी-बाबा व बालकांची काळ
घेतून शान्त समावेश नसतात आ
आजीबा, आवडे माणिक व
समाजातील अन्य सदस्यांचा सह
होतो.

2) पालकत्वाच्या विविध शैली स्पष्ट करा.

व
कथा
बदल
त

- आपली पालकत्व शैली ही मुलांच्या आजच्या आणि भविष्यात त्यांच्या वर्तनावर परिणाम करते

इ -
पाक
त

पालक आपल्या मुलांना कसे वाढवत हे त्यांच्यातील नैतिकवैयर्थ्य मिथ्यादि करवासाठी मदत करतात. मानसशास्त्र ज्ञानाच्या अनेक चांगली आणि प्रभावी पालकत्व शैली नैतिकरित्या येत

त.
गला
स्थिती

नाही पालकत्व शैलीला कोर पालकत्व शैली देखील म्हणातात. पालकत्व शैली आचारवास परवानगी देणारे पालक आपल्या मुलांसाठी फारच कमी नियम आणि

इकील

अर्थादा निश्चित करतात. असे पालक ह्याकु असतात. निष्काळजी करणारे पालक आपल्या मुलांसाठी कोणत्याही

पेकर

अर्थादा किंवा नियम निश्चित करत नाहीत.

प्रकती
की
त

पालकत्व शैलीच्या मुलांच्या विकासावर प्रभावी परिणाम होत असतो. याचा आपल्या मुलांवरचे असलेल्या मानसवैयर्थ्यावरही खूप मोठा परिणाम होतो. चांगले आणि प्रभावी

तकेश

पालकत्व नैतिकरित्या येत नाही आणि एक चांगला पालन देण्यासाठी आपल्याला प्रभावी पालकत्वाची

शैली शिकलीच पाहिजे. भारतासारख्या समाजात पालकांचे शिक्षण अधिकारिक आवश्यक वरते.

- परिणामकारक व चांगले पालकत्व कोणत्या शिकणे हे एक आव्हान अज आपणा सर्वासोपर आहे.

120

जेव्हा किली लागायच्ये इगि
किली सैल सोडवचे हे अलुअवाकुनचे
येल असत.

मुळावर पालकत्व शैलीचा प्रभाव

हुकूमगिरी	विश्वासह	कुवताचार	निष्कार्ण
पालक	पालक	पालक	पालक
मुले	मुले आनंदी	मुले	मुले दुखी
आसाधारण	अशुची	आनंदी	आषि
आण	आण रक्षम	असमत	व्यवितय
अनुकूल	खनतात.	पण	अशुची
खनतात.		अक्षम	खनतात.
		असमत	

कमी	उच्च	उच्च	कमी
आत्मविश्वास	आत्मसम्मान	आभाजिक	आत्मसम्मान
कमी	उच्च	क्षमता परंतु	कमी
आत्मसम्मान	आत्मविश्वास		आत्म - विश्वास

2) श्री पालकत्वान्त पालकाधी भूमिका स्पष्ट करा.

- आजसोपचार लक्ष म्हणुन माझा अनुभव मला सांगते की लोकांच्या बऱ्याच समस्या (जुरोमिस) कुमरता विघडलेले कार्य, आस्तित्वातील संघर्ष संवर्धित आहेत. सामग्री

(1) शिक्षणान्त पालकाधी भूमिका
(2) शिक्षकाधी भूमिका
(3) मॉडेलिंगद्वारे पालक शिक्षण करतात.

(4) पालक घरी संवर्धित संदर्भाद्वारे शिक्षण करतात.

(5) पालक संपर्क माध्यमातुन शिक्षण पालकाधी भूमिका पालक करत ते त्यांच्या मुलाचे मुद्दे आणि जीवन शैली आहेत ते निर्माण करतात. निर्वाचक आणि अद्वितीय प्रभाव. लक्षात ठेवा की मुलाच्या अवघड प्रकृतीमुळे समाजासमोर राहण्यामुळे निर्माण आले.

आ.

पुर्वी असे समजले जाते की नैतिकपणा हा मुख्य शैक्षणिक पध्दत आहे तथापि हे सिद्ध आले आहे की कवि मुले विशेषतः कवीण लोक नैतिकतेला शोध्य प्रतिभा देतात. बऱ्याचदा ते आडले वाडवे करतात

पालक म्हणुन लुमची भूमिका आपल्यावर प्रेम केलं जातंय आपण एका कुडवाया भाग आहेत.

आपणही काही तरी अर्थपूर्ण करू
शकतो.

असे हार्वर्ड वैद्यकीय
महाविद्यालयाचे पीएचडी शॉरकी म्हणतात
पालक म्हणून आपली श्रुतिका ही
मैट्रिक्यूलर जटिल प्रक्रिया घडवून
आणण्याचा नवे तर अदृष्ट समजण
व अवेदनशील मानणाऱ्या विकास
घडवून आणण्याकडिता पोसक वातावरण
निर्माण करण्याची आहे.

ब) बालकाच्या विकासाला पालकांच्या सहभाग
स्पष्ट करा.

— पालकत्वाची व्याख्या पालक
कसा असावा अंनदी पालकच अंनदी
पिढी घडवू शकतो. आ स्वतःच्या
मुलाला त्याच्यातील दोष बालपुन
त्याच्यात अद्भुतातील अद्भुत
आणव्यासाठी आहाराक करतो तोच
अस पालक अद्याची पालकाची व्याख्या
करा.

अंनदी पालकच अंनदी पिढी
घडवू शकतो पाल्यावर अंकार
करण्यासाठी पालक आणि पाल्य
यांच्यात असावाद असायला हवा
स्वतः लोकावमुक्त जीवन असायला
जिणकु जाकला. त्यांना असायला
नवीन कल्पना विचार आणि स्वतः
च्या असायला लोकावमुक्त असायला
पालकाला आगाच्याशा वाटत नाही
असायला प्रथम पालक स्वतः लोकावमुक्त
असायला हवा.

नकारात्मक बोलणे लुका
कडि शिल नाही लुका कडि असायला
नाही असा नकारात्मक बोलण्याने
मुलाच्या मनावर ह्याक होतात. एक
वेळ अशुलदेहावर केलेले ह्याक
असायला निघतात परा जिवाच्या मनावर
आलले ह्याक आपण असायला काढू
जाकत नाही.

इ. स्वतःच्या लुका मुलासंगे
आण करणे स्वतःच्या लुका माण
कल्याण मनावरचा लोण अल्प
होता.

१) पालकत्वाकश्चाच्छाब्देनापरिमाण

- शाब्देनापरिमाणबालकपालकशिक्षामहोत्तरेकारणपरिणामत्वरस्योत्तमचुकीच्यावाडिटडानिकाश्चसमानविद्यालयेवर्तनांचप्रमाणवर्गीकरावेमहोत्तरेतशीपूरीनगर,वर्तनकरणाआविशदकारवाडकरणात्याव्यक्तीलागंभीरपरिणामआगायलालाकलामहोत्तरेद्विषयपालकत्वहाएकअनुभवविशदप्रवासअसता

२) पालकत्वशिक्षणआत्मी

- पालकत्वशिक्षण१९त्याशांतकाच्याआरंभापासुनशिक्षकशिक्षणाचीसुरुवातआलीआजपर्यंतअखंडितसुरुआहे.प्राथमिकशिक्षकांनाप्रशिक्षितसेसभूरकालअशीलविल्यामकारेआनी१९०२मध्येमॉर्मलस्कूलसुरुकेले.शिक्षकांचेवशिक्षणाचेआधारवडशिक्षणक्षेत्रातीलआमचेपालनवसुरुशिक्षणयत्नकीतीलाअहाननेलूवअन्ना...

3) भारतातील पालकत्व शिक्षण

पालकत्व शिक्षण पालकांच्या सहकार्यामुळे आणि अश्वत्थ सहकार्यामुळे वर्गात शिकविलेल्या गोष्टींची उजळणी किंवा त्याला पुरक अशा स्वाध्ययप्रश्नांना किंवा प्रकल्प पालकांकरवीर वरी करतांना पालकांच्या सहकार्यामुळे आणि अश्वत्थ सहकार्यामुळे शिकविलेल्या गोष्टींची उजळणी किंवा त्याला पुरक अशा स्वाध्ययप्रश्ना किंवा प्रकल्प पालकांकरवीर वरी करतांना.

4) अपवादाल्मक चालकांच्या पालकांसोबत शिक्षण

विशेष गरजा असणाऱ्या मुलांच्या विचार करणे विकसित करणे सोबत सुविधा व उपकरणे यांच्या साहाय्याने जी शिक्षण प्रवृत्ती आणि अध्यापनपद्धती ठरविली जाते. त्यामुळे सर्व साधारण विद्यार्थ्यांपेक्षा वेगळ्या विद्यार्थ्यांना त्यांच्या गतीनुसार विशेष शिक्षण मिळावे यासाठी शासनाकडून अर्थ वेळी जाते. विश्व चालकांना साकारण त्यांना शिक्षणाच्या मुख्य प्रवाहात आणण्यासाठी शैक्षणिक संघी उपलब्ध करणे देणे.

CLASS SHEDULE

Day	Class	Per-1	Per-2	Per-3	Per-4	Per-5	Per-6	Per-7	Per-8
Mon	Sub.								
	Teacher								
Tue	Sub.								
	Teacher								
Wed	Sub.								
	Teacher								
Thur	Sub.								
	Teacher								
Fri	Sub.								
	Teacher								
Sat	Sub.								
	Teacher								

Pages (w.c.)	24
M.R.P. Rs. <small>(Incl of All Taxes)</small>	7=00

Seen
8
10

Sardar Mangal Shantaram
Roll NO:- 114
Suj - Geography

प्र 2 वा
9)

रेखावृत्तावर सूर्य आकाशात ज्या ठिकाणी असेल त्यावरून जी वेळ निश्चित होत. ती त्या रेखावृत्तावरील स्थानिक वेळ होय.

यानुसार प्रत्येक रेखावृत्तावरील स्थानिक वेळ भिन्न असते. म्हणजेच निश्चित होते. राहुण ३६० स्थानिक वेळ असतात. जागतिक संवधाच्या दृष्टिने प्रत्येक ठिकाणी स्थानिक वेळ भिन्न असणे हे रूप वेगळे असते. त्यामुळे मध्यापमानात २४ भाग करून १५ रेखावृत्तांचा एक भाग करून २४ प्रमाणवेळा निश्चित करण्यात आला.

ज्या देशात पूर्व - पश्चिम विस्तार १५ रेखावृत्तापेक्षा जास्त असेल त्या देशाला त्या देशाला जास्त प्रमाणात असतात.

उदा:- संयुक्त संस्थानच्या ५ प्रमाणवेळा आहेत, एक प्रमाणात वेळ ही १५ रेखावृत्तांच्या दरम्यानच्या कोणत्याही ठिकाणी मानली जाते. भारताची प्रमाण वेळ ही भारताच्या मध्यावरून जाणाऱ्या $८2\frac{1}{2}$ पूर्व रेखावृत्तावरून दरविले ली आहे. राखाद्या रेखावृत्तावरील स्थानिक वेळ ही जागतिक प्रमाणान मानली जाताना त्यावेळेला ग्रीनीय प्रमाणवेळ असेही संबोधतात. जागतिक प्रमाणवेळाचा उपयोग केला जातो. भारतीय प्रमाणवेळ ही जा-

4

10/10 seen

STUDENT'S NAME	Harshali Ravindra Badhan
CLASS	B. Ed. 1st year
ROLL NO.	136
DATE	21/06/2022

1. अ] सामाजिक विविधतेचे कारणे स्पष्ट करा.

⇒ भारतीय समाज हा विविधतेचे आगार आहे. परंतु सामाजिक विषमता ही देशाच्या एकतेला व सार्वभौमत्वाला धातुक ठरवारी आहे. सामाजिक विविधता निर्माण होण्याची अनेक कारणे आहेत.

① धार्मिक विविधता :- भारतात अनेक धर्मिये लोक राहतात. जगात जेवढे धर्म असतील त्या सगळ्यांचे अनुयायी भावतात राहतात. भारत भूमी ही धर्माची खाण आहे. परंतु धर्माच्या या विविधतेच्या आड धर्मांमधे आपसा धर्म श्रेष्ठ व कतर धर्म कनिष्ठ असा भेद निर्माण करतात.

भारतात अजूनही प्रत्येक धर्माचा कर्म, आध्यवाद, पुर्नजन्म, अंधश्रद्धा यांवर विश्वास आहे. जे लोक या सगळ्यांना न मानता राहण्याचा निर्णय घेतात त्यांना हे धर्माधि लोक म्हणतात. त्यामुळे अनेक धार्मिक समस्या निर्माण होतात आणि सामाजिक विविधता निर्माण होतात.

② सांस्कृतिक विविधता :- भारतात भाषिक, धार्मिक विविधतेप्रमाणेच सांस्कृतिक विविधता देखील आहे. प्रत्येक धर्माच्या आणि प्रांतांनुसार देखील संस्कृती बदलली दिसते. भारत हे एक सार्वभौम राष्ट्र असले प्रदेशातील संस्कृती भिन्न आहे. तिथले धार्मिक सण, भाषा, बोली, उत्सव, वेशभूषा, लोकसाहित्य, संगीत व गोष्टी वेगळ्या आहेत. त्यामुळे भारतात सांस्कृतिक विविधता आढळून येते.

③ भाषिक विविधता :- प्रत्येक प्रदेशानुसार भारतात लोकांची भाषा, बोली भिन्न भिन्न आढळून येते. भारतात जवळपास 1650 भाषा आणि बोली आहेत असे मानले जाते. अर्थात भारत हा बहुभाषिक देश आहे. आपल्या मनातील भावना व दुःख व्यक्त करण्याचे एकमेव साधन म्हणजे आपली बोली भाषा. आणि जे लोक एकसारखी भाषा बोलतात ते त्यांच्यात जास्त आपुलकी व आपलेपणाची भावना असते. त्यामुळे या भाषिक विविधतेचा परिणाम भारताच्या सामाजिक, आर्थिक विविधतेवर पडला आहे.

④ वांशिक विविधता :- भारतात सहसा वांशिक विविधता आढळत नाही.

2.4.10 Mark List Internship

A.Y. K. K's. College of Education, Dhule

Internship Program Mark list - 2022-23

Name of School – H.H.H. English Medium School Wadjai Road, Dhule

Sr. No	Name of Students	Planning Of Internship Program	Active Participation	Curriculum & Co-Curriculum	Action Research Proposal	Action Research Report	Teaching Program	Total Mark
		25	25	50	25	30	65	220
1	Naziya Bi Moh. Ameen	22	23	43	23	24	60	195
2	Ansari Seema Bano Sarosh	23	24	46	24	27	63	204
3	Neda Naz Zameer Ahmad	23	23	43	22	24	60	195
4	Ansari Asad Ahmed A Ejaz ah.	23	23	43	22	24	58	193
5	Ansari Faiza Tahmeem Akhtar	23	23	44	23	23	59	195
6	Khan Eram Mohd. Afzal	21	21	43	21	21	58	185
7	Ansari Mubashera Kasur Haji	23	23	43	22	24	58	193
8	Ansari Humaira Kausar Md.M.	23	23	43	23	24	59	195
9	Ansari Maseera Kauser Aqueel	23	23	43	23	24	58	194
10	Shaikh Alfiya Bano Shaikh Y.	23	23	45	24	26	60	200
11	Ansari Shagufta Md. Ramzan	21	22	45	24	26	60	196

V. Borane
Principal
A.Y.K.K.'s College of Education
DHULE

2.4.10 Mark List Internship

A.Y. K. K's. College of Education, Dhule

Internship Program Mark list - 2022-23

Name of School – Rajiv Gandhi High School, Dhule

Sr. No	Name of Students	Planning Of Internship Program	Active Participation	Curriculum & Co-Curriculum	Action Research Proposal	Action Research Report	Teaching Program	Total Mark
		25	25	50	25	30	65	220
1	Wadile Bharati Ukhadu	20	20	39	20	20	56	175
2	Kharate Mrunalini Ram	21	21	43	21	22	58	186
3	Jadhav Narendra Ashok	20	20	42	20	21	57	180
4	Borse Madhuri Jagdish	21	21	42	21	26	62	193
5	Bhamre Priyanka Mangaldas	21	22	42	21	27	62	195
6	Pagar Namrata Trambak	21	22	41	20	27	59	190
7	Badan Harshali Ravindra	23	22	45	24	26	60	200
8	Chaudhari Sradha Babarao	20	20	40	20	22	53	175
9	Bachhav Chandrakant Sharadrao	20	20	40	20	22	53	175
10	Shinde Pallavi Ramesh	20	20	40	20	22	53	175
11	Patil Archana Rajendra	21	22	41	20	27	58 59	190
12	Sonar Sagar Parvesh	20	20	40	19	20	51	170
13	Patil Kalyani Pundalik	21	22	42	21	27	62	195
14	Patil Suverna Ramesh	23	22	45	24	26	60	200
15	More Priya Shubhas	20	20	40	20	22	53	175
16	Hake Mukundraaj Bapu	20	20	40	20	22	53	175
17	Patil Vibhavari Rajesh	23	22	45	24	26	60	200
18	Desle Vijay Gulabrao	20	20	42	20	21	57	180
19	Patil Priyanka Sanjay	21	22	41	20	27	59	190

V. Borane
 JIC Principal
 A.Y.K.K's College of Education
 DHULE

2.4.10 Mark List Internship

A.Y. K. K's. College of Education, Dhule

Internship Program Mark list - 2022-23

Name of School – Abhay High School, Dhule

Sr. No	Name of Students	Planning Of Internship Program	Active Participation	Curriculum & Co-Curriculum	Action Research Proposal	Action Research Report	Teaching Program	Total Mark
		25	25	50	25	30	65	220
1	Sonawane Sweta Hemant	23	22	46	24	27	63	205
2	Gawale Sarswati Ramesh	23	22	45	24	27	61	202
3	Biradi Chetan Eknath	21	22	42	20	27	59	191
4	Suryawanshi Rashmi Suresh	21	22	42	21	27	62	195
5	Satbhai Aakash Dhananjay	23	22	46	24	27	63	205
6	Sonawane Vidya Nanajirao	21	22	41	20	27	59	190
7	Patil Dipali Raju	21	21	42	21	22	58	185
8	Borse Manisha Dhanshing							
9	Patil Amruta Vijay	20	22	41	20	27	59	189
10	Patil Pradnya Devidas	21	22	42	21	27	62	195
11	Patil Karishma Madhavrao	20	20	39	20	20	56	175
12	Dhatrak Priyanka Manish	21	22	42	21	27	62	195
13	Pawar Darshana Nitin	21	22	41	20	27	59	190
14	Patil Dhiraj Ramdas	20	20	42	20	21	57	180
15	Patil Ujwala Ganesh	21	22	42	21	27	62	195
16	Patil Tushar Santosh	21	21	43	20	22	58	185
17	Shinde Chetan Ramesh	20	20	39	20	20	56	175

V. Borane
 JIL Principal
 A.Y.K.K's College of Education
 DHULE

2.4.10 Mark List Internship

A.Y. K. K's. College of Education, Dhule

Internship Program Mark list - 2022-23

Name of School – SSP Dudhediya High School , Dhule

Sr. No	Name of Students	Planning Of Internship Program	Active Participation	Curriculum & Co-Curriculum	Action Research Proposal	Action Research Report	Teaching Program	Total Mark
		25	25	50	25	30	65	220
1	Masul Bharati Vijay	21	21	42	21	22	58	185
2	Salunkhe Swapnil Rohidas	21	22	45	24	26	59	190
3	Patil Nikhil Sureshrao	20	21	42	23	21	58	185
4	Jagtap Yogesh Suresh	21	22	41	20	27	59	190
5	Abire Sagar Pandit	20	21	42	23	21	58	185
6	Patil Komal Supadu	23	22	45	24	26	60	200
7	Wadile Archana Shantaram	20	20	40	20	22	53	175
8	Desale Nilesh Vijay	21	22	41	20	27	59	190
9	Patil Ruchita Dasharath	21	22	42	21	27	62	195

V. S. Sawade
Principal
A.Y. K. K's. College of Education,
DHULE.

2.4.10 Mark List Internship

A.Y. K. K's. College of Education, Dhule

Internship Program Mark list - 2022-23

Name of School – O.K. Gindodiya High School, Dhule

Sr. No	Name of Students	Planning Of Internship Program	Active Participation	Curriculum & Co-Curriculum	Action Research Proposal	Action Research Report	Teaching Program	Total Mark
		25	25	50	25	30	65	220
1	Khairnar Diksha Sanjay	23	22	44	24	27	61	201
2	Vasave Umesh Parata	21	21	43	20	22	58	185
3	Patil Nilima Dyaneshwar	21	22	42	21	27	62	195
4	Sonar Poonam Suryakant	21	22	45	21	27	62	198
5	Chavan Bhakti Mahesh	23	22	45	24	26	60	200
6	Patil Harshada Namadev	23	22	45	24	26	61	201
7	Sonawane Rushikesh Pandurang	21	22	45	24	27	61	198
8	Patil Piyush Ravindra	21	22	41	20	27	59	190
9	Desale Suvarna Kantilal	21	22	41	20	27	59	190
10	Thakare Girish Sanjay	20	20	42	20	21	57	180
11	More Aniket Bhagawan	21	21	43	20	22	58	185
12	Patil Komal Vilas	20	20	42	20	21	57	180
13	Rajput Pawan Mahendra	21	22	42	21	27	62	195
14	Wagh Dhananjay Sitaram	21	22	42	21	27	62	195
15	Mahire Pradnya Mahendra	21	22	42	27	27	63	196

V. B. Patil
Principal
A.Y.K.K's College of Education
DHULE

2.4.10 Mark List Internship

A.Y. K. K's. College of Education, Dhule

Internship Program Mark list - 2022-23

Name of School – Pariwartan High School Chittod Road, Dhule

Sr. No	Name of Students	Planning Of Internship Program	Active Participation	Curriculum & Co-Curriculum	Action Research Proposal	Action Research Report	Teaching Program	Total Mark
		25	25	50	25	30	65	220
1	Pawar Gayatri Gorkhanath	21	22	41	20	27	59	190
2	Saradar Mangal Sitaram	21	22	41	20	27	59	190
3	Bagul Sonali Ananda	21	22	41	20	27	59	190
4	Bhoye Shriyanka Shivadas	21	22	41	20	27	59	190
5	Padavi Jolabai Maktya	23	22	44	24	27	61	201
6	Hake Ashwini Santosh	23	22	46	24	27	63	205
7	Wagh Kanchan Kakaji	20	20	42	20	21	57	180
8	Patil Susmita Sanju	21	22	42	21	27	62	195
9	Joshi Vaishali Kishor	20	20	39	20	20	56	175
10	Pagare Anjali Ramesh	21	22	41	20	27	59	190
11	Chaudhari Sushila Vasant	21	21	43	20	22	58	185
12	Agarwal Minal Kailas	21	22	41	20	27	59	190

V. Borale
 J.K. Principal
 A.Y.K. K's. College of Education,
 DHULE

2.4.10 Mark List Internship

A.Y. K. K's. College of Education, Dhule

Internship Program Mark list - 2022-23

Name of School – Satpuda High School Nagaon Road Dhule

Sr. No	Name of Students	Planning Of Internship Program	Active Participation	Curriculum & Co-Curriculum	Action Research Proposal	Action Research Report	Teaching Program	Total Mark
		25	25	50	25	30	65	220
1	Bagul Vishal Panduranga	23	23	43	22	24	60	195
2	Vasave Aditya Kisan	20	20	40	21	20	59	178
3	Pawar Avtar Popat	21	22	45	24	27	61	198
4	Wagh Harshada Hemant	23	23	43	22	24	60	195
5	Valvi Chunilal Tijya	20	20	39	20	20	56	175
6	Pawara Bhaidas Dohanya							
7	Patil Priya Ashok	21	22	41	20	27	59	190
8	Ahire Chotu Gokul	21	22	42	21	27	62	195
9	Bahiram Rajesh Yuvraj	21	22	42	22	27	62	196
10	Mahale Prdip Pandurang	21	22	43	22	27	62	197
11	Songare Nirmal Sudhir	21	22	43	22	27	63	198
12	Valvi Pankaj Tijya	21	20	40	21	20	56	178
13	Pawara Devidas Batawad	20	20	39	20	20	56	175

Principal
A.Y.K.K's College of Education
DHULE

14	Chaure Yuvraj Sanjay	20	20	39	20	20	56	175
15	Patil Jayashri Bapu	23	22	46	24	27	63	205
16	Bahiram Kishor Bhaskar	23	23	43	22	24	60	195
17	Bhoye Prakash Maharu	21	22	45	24	26	59	190
18	Mali Madhuri Bhaskar	21	22	45	24	26	59	190

V. Sonawale
H.C. Principal
A.Y.K.K.'s College of Education
DHULE

----- REPORT SUMMARY -----

Paper Wise Mark List (Against Seat Number)

This report contains Paper Wise Mark List (against Seat Number) of 17 Students.

Course	B.Ed.(with Credits) - Regular-under CBCS Annual Pattern - B.Ed. Part-II
Exam Event	April-2023
Teaching Learning Method/Assessment Method/Type	CPS4 Curriculum and Pedagogic Studies (Marathi)-II (902241)-Theory- Lectures-College Assessment-Not Applicable

ADEC Name : Abhay Yuva Kalyan Kendra Sanchalit College of Education (200013)

Date : 08-07-2023

-----END OF SUMMARY - DETAILED REPORT BEGINS-----

Signature:	Signature:	Signature:
Name:	Name:	Name:
Designation:	Designation:	Designation:
Date:	Date:	Date:

DATA EXPORTED DATE: DATA IS NOT YET EXPORTED

Report generated by sskude on Monday, August 7, 2023, 2:30:29 PM

Kavayitri Bahinabai Chaudhari North Maharashtra University

Exam Event: April-2023

User Name: All Users

Course: B.Ed.(with Credits) - Regular-under CBCS Annual Pattern - B.Ed. Part-II

Paper: CPS4 Curriculum and Pedagogic Studies (Marathi)-II (902241)

Theory- Lectures-College Assessment

Max Marks: 20

Paper Wise Mark List (Against Seat Number)

Seat Number	Examiner Marks	Seat Number	Examiner Marks	Seat Number	Examiner Marks
904913	18	904927	17	904931	17
904959	18	904963	16	904964	17
904965	17	904974	18	904984	17
904985	17	905000	18	905016	18
905044	17	905061	18	905069	17
905071	17	905075	17		

Signature:

Signature:

Signature:

Name:

Name:

Name:

Designation:

Designation:

Designation:

Date:

Date:

Date:

DATA EXPORTED DATE: DATA IS NOT YET EXPORTED

----- REPORT SUMMARY -----

Paper Wise Mark List (Against Seat Number)

This report contains Paper Wise Mark List (against Seat Number) of 3 Students.

Course	B.Ed.(with Credits) - Regular-under CBCS Annual Pattern - B.Ed. Part-II
Exam Event	April-2023
Teaching Learning Method/Assessment Method/Type	CPS3 Curriculum and Pedagogic Studies (Geography)-I (902237)-Theory- Lectures-College Assessment-Not Applicable

ADEC Name : Abhay Yuva Kalyan Kendra Sanchalit College of Education (200013)

Date : 08-07-2023

-----END OF SUMMARY - DETAILED REPORT BEGINS-----

Signature:	Signature:	Signature:
Name:	Name:	Name:
Designation:	Designation:	Designation:
Date:	Date:	Date:

DATA EXPORTED DATE: DATA IS NOT YET EXPORTED

Kavayitri Bahinabai Chaudhari North Maharashtra University

Exam Event: April-2023

User Name: All Users

Course: B.Ed.(with Credits) - Regular-under CBCS Annual Pattern - B.Ed. Part-II

Paper: CPS3 Curriculum and Pedagogic Studies (Geography)-I (902237)

Theory- Lectures-College Assessment

Max Marks: 20

Paper Wise Mark List (Against Seat Number)

Seat Number	Examiner Marks	Seat Number	Examiner Marks	Seat Number	Examiner Marks
905016	19	905069	17	905071	19

Signature:

Name:

Designation:

Date:

Signature:

Name:

Designation:

Date:

Signature:

Name:

Designation:

Date:

DATA EXPORTED DATE: DATA IS NOT YET EXPORTED

Report generated by sskude on Monday, August 7, 2023, 2:28:58 PM

Page 2 of 2